

۲-۳- که چیرته تاسی په المان کی د ۱۵ میشتانو څخه ډېر، مگر د ۴ کلونو څخه لږ اوسېږی

نو تقریباً ټول هغه څه چې په ۲-۲- کی ذکر شوی دلته هم صدق کوی

مگر: له یوې خوا د المان د دولت د کار موندنی دفتر د ترجیح ورکولو د شرط بررسی نکوی او له بلې خوا تاسی اجازه لری چه د کرایې کار گر په توگه هم مشغول شی. پدی توگه ستاسی چانس د مشغولیت اود کار د اجازی د تر لاسه کولو په برخه کی زیاتیری.

۲-۴- که چیری تاسی د څلورو کالونو راهیسی په المان کی اوسېږی.

نو تاسی اجازه لری چه کار وکړی، بی لدی چه د المان دکار موندنی دفتر کومی څیرنی تر سره کړی. خو مخکی تر دی تاسی مجبور یاست چه د خارجیانو دفتر ته مراجعه وکړی او پر خپلی اقامت پانی لاندی ضمیمه **„Beschäftigung gestattet“**،

”د مشغولیت اجازه شته“

اضافه کړی؛ بی لدی څخه د کار اجازه نلری.

ددی ضمیمی د موجودیت سره بیا تاسی هر کار یا تعلیم پر مخ بیولای شی.

لیکن تر هغی مودی پوری چه تاسی یوازی د اقامت اجازه لری، نشی کولای چه خپله په یوه مستقل او شخصی کار او بارباندی شروع وکړی؛ تاسی تل یوه کار ورکونکی ته ضرورت لری چه تاسی په کار وگماری.

۳. تاسی تر کومو شرطونو لاندی کولای شی چه د مشغولیت اجازه په یوه تصدی یا شرکت کی د یوه کسب د زده کړی لپاره تر لاسه کړی؟

که چیری تاسی د دريو میاشتو څخه راپدیخو په المان کی اوسېږی او له هغه لمړی ځایه څخه چه تاسی پکی موقتی نیول شوی وی، وتی یاست نو د خارجیانو دفتر کولی شی چه تاسی ته په یوه شرکت یا تصدی کی د یوه کسب د زده کولو لپاره اجازه درکړی؛ یعنی بدون لدی څخه چه پدی برخه کی د المان د کارموندنی دفتر کومی څیرنی وکړی.

بیانو د خارجیانو لپاره دولتی دفتر (**Ausländerbehörde**) ستاسی دا غوښتنلیک د اصولو سره سم د المان د دولت د کار موندنی دفتر (**Bundesagentur für Arbeit**) ته استوی او دوی بیا لاندی ټکی او شرایط څیری:

آ - د ترجیح ورکولو څیرل:

دلته څیرل کیری چه آیا کوم بل کار لټونکی ته باید ترجیح ورکړی شی او کنه (المانیانو، او هم ټولو هغو خارجیانو ته چه لا د مخه د کار اجازه لری ترجیح ورکول کیری) یعنی دلته لیدل کیری چه کوم بل څوک هم داکار غواړی او ددی کار لپاره نظر تاسی ته ډیر مستحق دی اویا ددی کار وړتیا لری او کنه.

پاملرنه: د المان په ځنو سیمو مثلا په نیدرزاکرن (Niedersachsen) کی دغه د **ترجیح ورکولو ټکی او شرط نه څیرل کیری**. که چیری تاسی تحصیل کړی وی او یا د کوم کسب د زده کړی دوره مو په بریالیتوب خلاصه کړی وی او ستاسی اړونده اسناد په المان کښی په رسمیت پیژندل شوی وی، نو پدی حالت کی هم د ترجیح ورکولو د شرط بررسی او څیرنی ته ضرورت نشته.

ب - د کار د قانون د شرطونو بررسی

دلته څیرل کیری چه آیا په هغه کارکی چه تاسی ته وړاندی شوی ټول قانونی شرطونه او مقررات (مثلا د کار وخت) مراعت شوی او کنه او همدا رنگه آیا هغه مزد چه تاسی ته درکول کیری د ټاکل سوی مزد سره برابر دی اوکنه.

ث - د یوه کارگر په کراه ورکولو منع:

دلته څیرل کیری چه ایا تاسی په کرایې توگه کار ته استول کیری. کله کله تاسی ددی اجازه تر اوسه نلری. که د ترجیح ورکولو شرط نه څیرل کیری نوکرایې کار بیا منع نه دی. دغه څیرنه باید د المان دکار موندنی مرکزی دفتر د دووونيو په دننه کی بشپړ کړی. که د المان د کار موندنی مرکزی دفتر موافقه وکړی او یا ځواب ور نکړی(!)، نود خارجیانو دفتر بیا تاسی ته د همدی کار لپاره اجازه درکړی. باید پام وکړی چی دغه اجازه د خارجیانو ددفتر لخوا ستاسی د اقامت پر پانی هم ولیکل شی. او که چیرته ستاسی د کار کولو غوښتنه رد شی او یا تاسی ته د خارجیانو د دفتر له خوا د کار اجازه درنکړی شی، نو د خارجیانو دفتر باید تاسی ته په **لیکلی توگه خپل دلایل** وړاندی کړی. تاسی کولی شی چی د یوې معینی مودی په دننه کی ددی فیصلی په ضد قانونی اقدام وکړی. ښه به داوی چه ددغسی یو اقدام څخه مخکی دیوی مشورتی مرجع څخه ځان ته کره معلومات تر لاسه کړی.

۱ - د هغو پناه غوښتونکو لپاره معلومات چه یا د اقامت اجازه لری او یایوه تصدیق پانه لری چه د پناښدگی غوښتونکی دی (د راتلو سند **Ankunftsnachweis**)

۱ - تاسی کله او ولی د کار کولو اجازی ته اړتیا لری؟

- په هر غیر شخصی کار کی د مقرری لپاره،
- د یوه کسب د زده کولو د تمرین (Praktikum) لپاره په یوه شرکت یا تصدی کی.

۲- څنگه او کله تاسی د کار اجازه تر لاسه کولای شی؟

۱-۲- که چیرته ستاسی تر اوسه په المان کی دری میاشتی پوره شوی نوی

نو په همدی مودی کښی کار کول منع دی. دا ستاسی د اقامت پر پانی (د اقامت اجازه او یا دراتلو سند) داسی لیکل شوی

„Erwerbstätigkeit nicht gestattet“

”د کاراوبار اجازه نشته“

۲-۲- که چیرته تاسی له دریو میاشتو څخه ډېر، مگر له ۱۵ میاشتو څخه لږ په المان کی اوسېږی او له هغه لمړی ځایه څخه چه تاسی پکی موقتی نیول شوی وی، وتی یاست

نو تاسی کولی شی چه په دی مودی کښی د کار اجازه تر لاسه کړی. ستاسی د اقامت د اجازی پر پانی په دغه وخت کښی لیکل کیری

„Beschäftigung mit Genehmigung der Ausländerbehörde gestattet“

”د خارجیانو لپاره د دولتی دفتر به امر د کار اجازه شته“

یعنی لمړی باید ځنی شرطونه پوره شوی وی.

څه باید وکړی (یعنی کوم شرطونه باید پوره شی)؟

لمړی باید تاسی یو څوک پیدا کړی چه هغه غواړی تاسی په کار وگماری. وروسته بیا د خارجیانو د دولتی دفتر څخه د **مشغولیت د اجازی** لپاره خپله **غوښتنه** وړاندی کړی.

II - لمړنی معلومات هغو مهاجرو ته چې ډولډونګ (Duldung) یعنی تحمل لری.

ستاسی لپاره هماغه قواعد اعتبار لری لکه چه په ا کی یادونه شوی خو دوه لاندې استثناګانې موجودی دی:

۱ - د کار کولو ممانعت

د خارجیانولپاره دولتی اداره تاسی ته د کار کولو اجازه نه درکوی، که چیری هغوی په دی نظر وی، چه

• تاسی خپل د خارجولو مانع ګرځی، د مثال په توګه که چیرته تاسی خپل هویت او یا خپل د هېواد د تابعیت نوم غلط ورکوی؛ او یا ځان ته د سفر د پاسپورت او یا د پاسپورت پر ځای د یوی سفر پانې د لاسه راوړلو لپاره کوبنښ نکوی؛ یعنی د مثال په توګه خپل د هېواد سفارت ته مراجعه او هلته د سفر کولو د اسنادو غوښتنه نه کوی.

• تاسی جرمنی ته یواځی ددی لپاره داخل شوی یاست، چه پېسی او مالی بسپنه د جرمنی د دولت څخه تر لاسه کړی. ستاسی پر تحمل پانې باندی داسی لیکل شوی:

“د کار او بار اجازه نه شته”

„Erwerbstätigkeit nicht gestattet“

که چیرته غواری پوه شی چې ایا دغه تصمیم ستاسی په برخه کی غلط او که صحیح نیول شوی، او تاسی یو کار هم موندلی وی، چه غواری وېی لری نو باید یوی مشورتی مرجع ته لار شی او د امکان په صورت کی به په تاسو د کار کولو ممانعت لری شی.

۲ - د کسب زده کړه په یوه شرکت او یا تصدی کی

د تحمل یعنی د ډولډونګ د فیصلی په صورت کینی تاسی د واره په یوه شرکت کی د یو کسب د زده کولو اجازه لری. خو شرط ېی دادی چې په تاسی د کار کولو ممانعت لړېدلې نه وی. په بل عبارت سره تاسی آلمان ته د داخلیدو نه وروسته دری میاشتتی د انتظار مودی ته ضرورت نلری.

III - لمړنی معلومات هغومهاجرو ته چې د اقامت اجازه لری.

که چیری تاسی د اقامت اجازه (Aufenthaltserlaubnis) ولری، ستاسی په “چپ کارت” کی سبت شوی، چه د کومو مقرراتو او مادو پر اساس، ولی او د کومو کارونو اجازه درکړی شوی.

۱ - د اقامت اجازه د ۲۲ مادی، جمله ۲؛ د ۲۳ مادی، ۲ او ۴ فقری؛ د ۲۵ مادی ۱ او ۲ فقری؛ د ۲۵ الف او ۲۵ ب د اقامت د قوانینو د مادو پر بنسټ.

د دغو قوانینو په اساس د اقامت په لرلو سره تاسی حق لری چې کار او یا تعلیم وکړی او یا د کوم کسب زده کړی پر مخ یوسی او یا هم ځان ته مستقل اوشخصی کار او بار جوړکړی. خود مستقل مشغولیت لپاره تاسی اکثره وخت نورو اجازو او تصدیقونو ته اړتیا لری. پدی هکله د یوی مشورتی مرجع څخه معلومات تر لاسه کړی. نو ځکه د اقامت پر اجازی داسی لیکل شوی:

“د کار او بار اجازه ده.” “Erwerbstätigkeit gestattet”

۲ - د اقامت اجازه د ۲۲ مادی، جمله ۱؛ د ۲۳ مادی، ۱ فقره؛ ۲۳ ماده الف؛ ۲۴ ماده؛ د ۲۵ مادی ۳، ۴، ۴ الف، ۴ ب، ۵ د اقامت د قوانینو د مادو پر بنسټ.

ددی قوانینو په اساس د اقامت د اجازی پر بنسټ، د هر شغل اجازه لری او هم د تعلیم او کسب زده کولو باندی پیل کولی شی؛ خو په فوری ډول نشی کولی چه ځان ته یو مستقل او شخصی کار او بار جوړ کړی. تاسی باید د خارجیانو دفتر ته لار شی او د اقامت پر پاڼه مو د لاندی ضمیمی د اضافه کولو غوښتنه وکړی:

“ مشغولیت اجازه لری ” “Beschäftigung gestattet”

که غواری چه مستقل کار او بار وکړی نو باید د خارجیانو د پاره دولتی اداری ته خپله ځانګړی درخواستی وړاندی کړی.

ناشر: اتحادیه

Caritasverband für die
Diözese Osnabrück e.V.
Dr. jur. Barbara Weiser
Knappsbrink 58
49080 Osnabrück
Email: bweiser@caritas-os.de

لمړنی معلومات پناه غوښتونکو او مهاجرینو لپاره د کار په بازار کی د داخلیدو په هکله

د کار کولو اجازه څه وخت راکول کیری؟